

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 stycznia 2024 r.

I. Stanowiska stron

1. Powód W. D. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. (dalej: (...)) kwoty 10 100,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, co do kwoty 9 700,00 zł od 4 września 2021 r. do dnia zapłaty, co do zaś kwoty 400,00 zł – od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Swoje roszczenie, jako nabywca wierzytelności, wywodził z umowy ubezpieczenia mienia, którą zbywcy wierzytelności – A. P. i I. P. zawarli z (...) oraz ze zdarzenia, które miało miejsce 24 czerwca 2021 r., a wyniku którego w mieniu ubezpieczonych powstała szkoda. Zdaniem powoda wypłacone przez pozwanego odszkodowanie w kwocie 24 091,06 zł nie wystarcza na przywrócenie mienia do stanu sprzed szkody. Na dochodzone roszczenie składały się: (i) 9 700,00 zł (tytułem pozostałej części odszkodowania) oraz (ii) 400,00 zł (tytułem wydatków poniesionych przez powoda związanych z wykonaniem wyceny kosztów przywrócenia mienia do stanu sprzed szkody).

2. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując roszczenie co do wysokości. Wskazał, że wypłacona kwota jest równa poniesionej przez poszkodowanego szkocie i odpowiada wartości uszkodzonego mienia. Pozwany zakwestionował także zasadność żądania powoda pokrycia kosztów ekspertyzy w kwocie 400 zł. Pozwany wskazał, że w kosztorysie sporządzonym przez pozwanego ujęto wszelkie koszty niezbędne do przywrócenia stanu sprzed szkody, a także wskazał, iż w wyniku burzy nie doszło do całkowitego uszkodzenia dachu. W opinii pozwanego, pokrycie dachowe nadal może pełnić swoją rolę, a dach utracił jedynie swoje walory estetyczne.

II. Fakty ustalone w sprawie

3. (...) znajdujące się pod adresem: J. 242, (...)-(...) W., należące do poszkodowanych A. i I. P., były ubezpieczone w (...) z siedzibą w W. w okresie od 24.12.2020 do 23.12.2021 r. w wariantcie od wszystkich ryzyk, tj. zdarzeń losowych w tym zalania i powodzi, przepięcia, dewastacji, akcji ratowniczej oraz innych wypadków. Polisa o numerze (...) dom jednorodzinny ubezpieczony był na sumę 1 000 000,00 zł, garaż ubezpieczony był na sumę 400 000,00 zł, pozostałe budowle ubezpieczone były na sumę 30 000 zł, mienie ruchome ubezpieczone było na kwotę 200 000,00 zł, siłowniki, napędy bram od kradzieży z włamaniem ubezpieczone były na sumę 5 000,00 zł oraz rośliny ogrodowe ubezpieczone były na sumę 5 000,00 zł. Ubezpieczającym była A. P.. Ubezpieczonymi byli A. P. i I. P..

fakty bezsporne

4. Integralną częścią umowy ubezpieczenia były ogólne warunki ubezpieczenia (...) – następstwa nieszczęśliwych wypadków ustalone uchwałą zarządu (...) S.A. nr (...) z dnia 13 lipca 2020 r.

fakty bezsporne

5. W dniu 24 czerwca 2021 r. wskutek huraganowego wiatru oraz gradobicia uszkodzeniu uległy budynki mieszkalne, garaż znajdujące się pod adresem: J. 242, (...)-(...) J..

fakty bezsporne

6. W wyniku gradobicia uszkodzony został dach i elewacja budynku mieszkalnego oraz dach budynku gospodarczego. Koszt przywrócenia budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego do stanu sprzed 24 czerwca 2021 r., wedle średnich cen i stawek robocizny dla II kwartału 2021 r., wynosił 39 471,34 zł brutto. Koszt przywrócenia gospodarstwa rolnego do stanu sprzed 24 czerwca 2021 r., wedle średnich cen i stawek robocizny dla II kwartału 2023 r., wynosił 46 966,13 zł brutto.

dowód: opinia biegłego, k. 135-167; oraz uzupełniająca opinia biegłego; k. 205-370; zeznania świadka I. P., k. 105; zeznania świadka A. P., k. 109

7. Zgłoszenie szkody miało miejsce tego samego dnia, tj. 24 czerwca 2021 r. W związku z przeprowadzeniem postępowania likwidacyjnego, (...) wypłaciło poszkodowanemu odszkodowanie w kwocie 24 091,06 zł. Na kwotę tą składało się odszkodowanie za szkodę zarejestrowaną pod numerem (...) (13 870,06 zł – dom jednorodzinny; 10 221,00 zł – budynek gospodarczy).

fakty bezsporne

8. Umową cesji wierzytelności z 22 kwietnia 2022 r. zawartą z powodem poszkodowani A. P. i I. P. przenieśli na rzecz W. D. wszelkie prawa do odszkodowania przysługujące im od (...) tytułem szkody nr (...) z dnia 24 czerwca 2021 r.

dowód: umowa cesji wierzytelności, k. 9-10

9. Powód sporządził kosztorys przywrócenia budynku mieszkalnego z polisy numer (...) w związku z likwidacją szkody nr (...) do stanu sprzed szkody, w którym wyceniono koszt remontu budynku mieszkalnego na kwotę 48 622,28 zł. Sporządzono również kosztorys przywrócenia budynku gospodarczego z polisy numer (...) w związku z likwidacją szkody nr (...), w którym wyceniono koszt remontu budynku gospodarczego na kwotę 41 802,03 zł. Z tytułu kosztorysów wystawiono fakturę w kwocie 400 zł netto.

dowód: kosztorys nr (...), k. 39-42; kosztorys (...), k. 43-45; faktura VAT nr (...), k. 46

III. Ocena dowodów

13. Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów załączonych do sprawy, bez wydawania odrębnego postanowienia w tym zakresie (art. 243² k.p.c.) – ich prawdziwość nie budziła wątpliwości sądu ani nie była kwestionowana przez strony.

14. Ponadto sąd opierał się na zeznaniach świadków A. P. oraz I. P., oceniając je jako wiarygodne w całości – były bowiem logiczne, zgodne z doświadczeniem życiowym oraz spójne z pozostałymi dowodami zgromadzonymi w postępowaniu.

15. Przy ustalaniu wysokości szkody sąd opierał się w całości na opinii biegłego z zakresu budownictwa – L. T. oraz opinii uzupełniającej wydanej przez tegoż biegłego. Opinie te są rzeczowe i spójne, biegły w sposób wyczerpujący uargumentował ustaloną w tej sprawie wysokość kosztów przywrócenia uszkodzonych budynków do stanu sprzed gradobicia. Biegły w swojej opinii skrupulatnie wyliczył koszty naprawy każdego z uszkodzonych budynków i pomieszczeń, tj. budynku mieszkalnego i budynku gospodarczego (garażu). Do opinii dołączono zdjęcia uszkodzonych budynków wykonane przez przedstawiciela (...) w trakcie oględzin w dniu 23 lipca 2021 r. oraz zdjęcia wykonane przez biegłego podczas wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 21 czerwca 2022 r. przedstawiające uszkodzone budynki po przeprowadzeniu wymaganych remontów. Dodatkowo, opinii uzupełniającej nie kwestionowała żadna ze stron postępowania.

IV. Ocena prawna

16. Sąd uwzględnił powództwo w przeważającej części. Skoro ustalony w tej sprawie koszt przywrócenia ubezpieczonego mienia wynosił – według średnich cen dla II kwartału 2021 r. – 39 471,34 zł brutto, zaś pozwany w postępowaniu likwidacyjnym wypłacił kwotę 24 091,06 zł, to powodowi jako nabywcy wierzytelności należało zasądzić dochodzoną w tej sprawie tytułem brakującej części odszkodowania kwotę 9 700,00 zł. W pozostałej zaś części – co do kwoty 400,00 zł tytułem kosztów ekspertyzy – powództwo podlegało oddaleniu.

17. Tytułem wstępu należy zaznaczyć, że roszczenie powoda – w zakresie kwoty 9 700 zł (niewypłaconego odszkodowania) – nie było kwestionowane co do zasady. Nie ma więc potrzeby szerszego omawiania podstawy

prawnej dochodzonej kwoty, skoro nie stanowiła ona w żadnym zakresie sporu pomiędzy stronami postępowania, a sąd uznał, że jest ona w tej sprawie oczywista. Poszkodowanych łączyła z zakładem ubezpieczeń umowa ubezpieczenia mienia, (...) (art. 805 k.c. w zw. z art. 821 k.c.). Ubezpieczenie zawarte zostało w wariacie od wszystkich ryzyk – zdarzeń losowych, przepięć, dewastacji, akcji ratowniczych, powodzi. W sprawie nie zaszły żaden okoliczności, które zgodnie z przepisami kodeksu cywilnego (art. 827 k.c. czy art. 815 § 3 k.c.), zwalniałyby pozwanego (...) od odpowiedzialności. Wątpliwości sądu nie budziła ponadto legitymacja czynna powoda, wywodzona z zawartej z poszkodowanymi umowy cesji. Umowa ta nie sprzeciwia się ustawie, zastrzeżeniom umownym ani właściwości zobowiązania (art. 509 k.c.)

18. Istota sporu w tej sprawie zasadzała się na wysokości wypłaconego poszkodowanemu odszkodowania oraz na tym, czy powód ma prawo dochodzić kwoty 400,00 zł tytułem wydatków związanych z wykonaniem wyceny kosztów przywrócenia mienia poszkodowanego do stanu sprzed szkody. W toku postępowania zarówno powód jak i pozwany zawnioskowali o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa celem wykazania, jakie były uzasadnione koszty remontu budynków położonych w miejscowości J. 242, (...)-(...) W. po szkodzie z dnia 24 czerwca 2021 r. oraz czy zakres usług wykonanych przez poszkodowanego był adekwatny do uszkodzeń budynków, a także czy zastosowane przez poszkodowanego ceny odpowiadają cenom rynkowym. Jak wynika ze sporządzonej opinii biegłego L. T. całkowity koszt naprawy szkody powstałej w wyniku gradobicia i huraganu z dnia 24 czerwca 2021 r. wynosi – według średnich cen dla II kwartału 2021 r. – 39 471,34 zł brutto, zaś według średnich cen dla III kwartału 2023 r. – 46 966,13 zł brutto. Niezależnie zatem od daty ustalania wysokości należnego odszkodowania, dochodzona przez powoda kwota 9 700,00 zł podlegała zasądzeniu w całości.

19. Zgodnie z art. 363 § 2 k.c., jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Biorąc pod uwagę realia niniejszej sprawy sąd uznał, że w tej konkretnej sprawie zachodzą szczególne okoliczności, które nakazywały przyjęcie za podstawę ustalenia wysokości odszkodowania cen obowiązujących w chwili powstania szkody. Sąd miał na uwadze, że przyjęcie innej daty ustalania wysokości odszkodowania od daty wydawania opinii przez biegłego, **jest wyjątkiem od ogólnej zasady**, który może być zastosowany jedynie w razie szczególnych okoliczności. W tej sprawie takie okoliczności zaszły i – pomimo że z punktu widzenia rozstrzygnięcia końcowego nie miało to znaczenia, bowiem powód dochodził zasądzenia na swoją rzecz jedynie kwoty 9 700,00 zł – należy je pokrótce omówić. Po pierwsze, szkoda powstała w II kwartale 2021 r., zaś biegły sporządzał opinię biorąc pod uwagę ceny z III kwartału 2023 r. **Daty te dzieli zatem istotny odstęp czasu – ponad 2 lata**. Po drugie, różnica pomiędzy kwotami odszkodowania ustalonymi na kwartał II 2021 r. oraz na III kwartał 2023 r. **jest znaczna – wynosi bowiem niespełna 8 000 zł**. Po trzecie, nie można stracić z pola widzenia, że stroną powodową w tej sprawie jest podmiot, który nabył wierzytelność od poszkodowanego, a zatem podmiot, który nie będzie przywracał uszkodzonego mienia do stanu sprzed szkody. Po czwarte, należało także zwrócić uwagę na fakt, iż ubezpieczyciel nie kwestionował roszczenia co do zasady, a jedynie co do wysokości. Ponadto w toku postępowania likwidacyjnego ubezpieczyciel wypłacił kwotę 24 091,06 zł, kwota wypłaconego odszkodowania na etapie przed wszczęciem niniejszego postępowania nie była zatem rażąco zaniżona. Należało mieć również na uwadze fakt gwałtanego wzrostu cen usług i towarów w okresie od czerwca 2021 r. do końca 2023 r., związany z sytuacją geopolityczną, pandemią oraz wysoką inflacją. Przyjęcie przez sąd metody obliczania wysokości szkody na dzień sporządzania opinii przez biegłego mogłoby prowadzić do rzeczywistego bezpodstawnego wzbogacenia się powoda, który jest jedynie nabywcą roszczenia zgodnie z prowadzoną działalnością gospodarczą, a nie rzeczywistym poszkodowanym.

20. **Powództwo podlegało oddaleniu co do kwoty 400,00 zł**. Jak wskazał Sąd Najwyższy z uzasadnieniem uchwał 7 sędziów z 2 września 2019 r. (III CZP 99/18) oraz z 29 maja 2019 r. (III CZP 68/18), dotyczących wprowadzenia umowy OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, jednak, w ocenie sądu, znajdujących pełne zastosowanie także i w sprawach o zapłatę z tytułu umowy ubezpieczenia majątkowego, odszkodowanie przysługujące z umowy ubezpieczenia może obejmować koszty ekspertyzy wykonanej na zlecenie poszkodowanego, jednakże roszczenie w tym zakresie powinno być oceniane z punktu widzenia konieczności i racjonalności poniesionych wydatków. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 2 września 2019 r. podniósł, że przy ocenie tego typu roszczeń należy przede wszystkim

wziąć pod uwagę to, czy cesjonariusz prowadzi działalność gospodarczą obejmującą nabywanie i dochodzenie roszczeń odszkodowanych. Prowadzenie przez powoda działalności gospodarczej nie wyklucza wprawdzie a limine możliwości dochodzenia zwrotu kosztów ekspertyzy, jednak w istotny sposób wpływa na ocenę przysługiwania mu takiej możliwości.

21. W niniejszej sprawie nie zostało wykazane, aby poniesione przez powoda wydatki na ekspertyzę w wysokości 400,00 zł były niezbędne, celowe, konieczne, racjonalne i ekonomicznie uzasadnione z punktu widzenia efektywnej realizacji wierzytelności odszkodowawczej oraz aby nie zostały poniesione jedynie w celu oceny opłacalności dochodzonego roszczenia. Należy zauważyć, że powód już w pozwie wnosił o dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii biegłego sądowego w celu wykazania zakresu uszkodzeń. Powód jako podmiot profesjonalnie zajmujący się nabywaniem wierzytelności odszkodowawczych przeciwko ubezpieczycielom, mógł w niniejszej sprawie nie dokonywać żadnej ekspertyzy i od razu wystąpić z powództwem, skoro i tak wysokość dochodzonego roszczenia oparta miała zostać na opinii biegłego. Jak natomiast wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z 29 maja 2019 r., „niewątpliwie nie mogą być uznane za pozostające w adekwatnym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym i wejść w zakres odszkodowania ubezpieczeniowego wydatki na ekspertyzy zleczone przez cesjonariusza osobie trzeciej, które służą ocenie opłacalności cesji, nawet gdyby były poniesione już po nabyciu wierzytelności od poszkodowanego. W zakres odszkodowania może wejść tylko wydatek na ekspertyzę bezpośrednio służącą dochodzeniu roszczenia o odszkodowanie. Sama wygoda przedsiębiorcy-cesjonariusza występującego z roszczeniem nie wystarcza do uznania zlecenia za celowe w znaczeniu pozwalającym objąć koszt ekspertyzy odszkodowaniem przysługującym od ubezpieczyciela.” Trudno znaleźć w tej sprawie racjonalne powody, dla których strona powodowa – jako podmiot profesjonalny, dysponujący wykwalifikowaną kadrą, którego działalność gospodarcza skupiona jest na dochodzeniu (a zatem i wstępnej wycenie) podobnych roszczeń – musiał zlecać ową wycenę podmiotowi trzeciemu. Na marginesie zauważyć należy, że sędziwi z urzędu wiadomo, że powód dochodzi zwrotu kosztów ekspertyzy w innych sprawach przeciwko ubezpieczycielom, koszty te opiewają każdorazowo na kwotę 400,00 zł lub 300,00 zł, a sama ekspertyza zlecana jest temu samemu podmiotowi, powiązanemu skądinąd z powodem (powód oraz jego pełnomocnik są współnikami sp. z o.o. (...)). Wszystkie powyższe okoliczności nakazywały przyjęcie, że powód nie wykazał niezbędności kosztów ekspertyzy, a powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu.

22. O odsetkach ustawowych za opóźnienie od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o art. 481 § 1 k.c., przyjmując za datę wymagalności roszczenia 4 września 2021 r. (zgodnie z żądaniem pozwu).

V. Koszty procesu

23. O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 100 zd. drugie k.p.c., przyznając powodowi wszelkie poniesione koszty. Koszty procesu po stronie powoda wynosiły w tej sprawie 5 068,76 zł (opłata od pozwu – 750,00 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa – 2 x 17,00 zł; koszty zastępstwa procesowego – 3 600,00 zł; wydatki na wynagrodzenie biegłego – 684,76 zł). Koszty procesu po stronie pozwanego wyniosły zaś 4 617,00 zł (koszty zastępstwa procesowego – 3600,00 zł; wydatki na wynagrodzenie biegłego – 1000 zł; opłata skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł). Z uwagi na to, że powód wygrał sprawę w 96,04% sąd uznał, że uległ tylko co do nieznacznej części swojego roszczenia w rozumieniu art. 100 k.p.c.

24. O nieuiszczonych kosztach sądowych (wydatkach z tytułu wynagrodzenia dla biegłego sądowego, w wysokości 517,92 zł pobranych tymczasowo z sum Skarbu Państwa) sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 uksc, obciążając nimi pozwanego, jako stronę która w 96,04% (tj. prawie w całości) sprawę przegrała.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

ASR Agnieszka Piłała

W., 16 lutego 2024 r.